

Ziekenhuis
Rivierenland

Gipskamer

HEUPDYSPLASIE/ AANGEBOREN HEUPLUXATIE

Behandeling met een gipsbroek

Uw kind wordt behandeld voor heupdysplasie/heupluxatie met een gipsbroek. In deze folder leest u wat heupdysplasie/heupluxatie is, hoe het wordt behandeld en hoe u uw kind kunt verzorgen. Lees deze folder goed door.

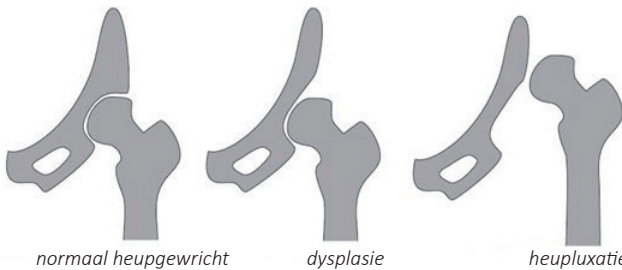
WAT IS HEUPDYSPLASIE?

Heupdysplasie is een afwijking van de heupen. Een heupgewricht bestaat uit twee delen: de heupkom en de heupkop. De heupkom moet goed om de heupkop heen zitten. Bij heupdysplasie is de kom niet goed ontwikkeld. De kom is niet diep genoeg. Soms is ook de kop onvoldoende ontwikkeld. Hierdoor werkt het heupgewricht niet goed. Zie figuur 1.

Heupdysplasie komt regelmatig voor. Ongeveer een op de vijftig baby's wordt geboren met deze afwijking. Soms kan heupdysplasie zich na de geboorte ontwikkelen.

WAT IS HEUPLUXATIE?

Bij heupdysplasie is de heupkom niet goed ontwikkeld, niet diep genoeg. De heupkop kan dan gemakkelijk uit de kom gaan. Dit heet heupluxatie. Heupluxatie komt bij 1 op de 1000 baby's voor. Als een kind heupluxatie heeft, dan heeft het ook heupdysplasie. Andersom kan een kind heupdysplasie hebben zonder dat het heupluxatie heeft. Zie figuur 1, 2 en 3.

Figuur 1

Figuur 2

Figuur 3

Bron: www.hetwkz.nl

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN HEUPDYSPLASIE/HEUPLUXATIE?

Als heupdysplasie/heupluxatie niet wordt behandeld, kan het kind moeite krijgen met lopen en staan. Bij (jong)volwassenen kan het leiden tot vroege slijtage van de heup. Een tijdige behandeling kan dit voorkomen.

DE BEHANDELING VAN HEUPDYSPLASIE/HEUPLUXATIE

Als uw kind heupdysplasie/heupluxatie heeft, is het belangrijk snel te starten met een behandeling. Bij de behandeling worden de benen van uw kind gespreid met een gipsbroek. Hierdoor komt de heupkop goed in de kom te liggen. Ook blijft de heupkop goed op zijn plaats. Dit stimuleert een goede ontwikkeling van de heupkom.

UW TOESTEMMING

Voor het onderzoeken en de behandeling van uw kind heeft de medisch specialist uw toestemming nodig. Dit is geregeld via een wet. In deze wet staat dat u recht heeft op alle informatie die nodig is om een goede beslissing te kunnen nemen over de behandeling. Stel dus vragen als iets niet duidelijk is.

WAT IS EEN GIPSBROEK?

Een gipsbroek is een verband van kunststofgips van de taille tot de enkels. In het kruis zit een opening voor een luier. Het gipsverband zorgt ervoor dat de heupkop stevig op zijn plaats blijft, in de heupkom. De binnenkant van het gips is zacht. Het is een katoenen maillot die de huid van uw kind beschermt. Tussen de benen zit een stokje. Dit voorkomt dat het gips breekt. U mag uw kind niet optillen aan het stokje.

DUUR VAN DE BEHANDELING

De behandeling met een gipsbroek duurt zes weken tot drie maanden.

OMGAAN MET DE GIPSBROEK

Het omgaan met de gipsbroek is wennen voor uw kind en ook voor u. Een goede verzorging is erg belangrijk. Hier zijn een aantal tips en aanwijzingen.

Wennen aan de gipsbroek

De meeste kinderen wennen snel aan de gipsbroek. De eerste dagen zal uw kind meer huilen, maar dit is na ongeveer drie dagen voorbij. Het dragen van een gipsbroek doet geen pijn. Merkt u dat uw kind wel pijn heeft, neem dan contact op met de behandelend arts.

Dag en nacht dragen

- Uw kind moet de gipsbroek dag en nacht dragen. De broek kan niet uit.
- Uw kind kan met de gipsbroek niet in bad.

Verschonen

- U zult uw kind iets vaker moeten verschonen, om de drie uur. Door de spreidstand van de benen zal de luier sneller lekken.
- Doe een gewone luier aan onder de gipsbroek. De luiermaat hangt af van de grootte van uw kind en de grootte van de opening in het gips.
- Gebruik een platte houten spatel om de luier onder het gips door te krijgen.
- Doe een grotere luier over de gipsbroek heen.
- Het is bijna niet te voorkomen dat er toch wat uit de luier doorlekt. Probeer de gipsbroek altijd meteen schoon te maken als het vies is geworden.
- Peuters plassen meer dan baby's. Als een peuter nog niet zindelijk is, is het moeilijk om het gips droog te houden.

Schoonhouden van de gipsbroek

- Als het gips nat is geworden, kunt u het droogföhnen (niet te heet).
- De binnenkant van het gips kunt u drogen met papieren zakdoekjes. Vergeet niet om de zakdoekjes daarna weer weg te halen.
- De buitenkant van het gips kunt u schoonmaken met een vochtig doekje.
- Urine en poepresten kunt u weghalen met vochtige babydoekjes.
- Zit er poep of urine onder het gips? Drenk de babydoekjes dan in olie en veeg tussen het gips en de huid.
- Is het gips niet meer schoon te krijgen? Neem contact op met de gipskamer.
- Als het gips gaat kruimelen of slijten, neem dan contact op met de gipskamer. Ze kunnen u een stuk vilt geven met een plakrand. Hiermee kunt u de scherpe randen van het gips afplakken.

Wassen

- Een kind met een gipsbroek kan niet in bad of onder de douche. U kunt uw kind wel met een washand wassen.
- Gebruik niet te veel water zodat het gips niet nat kan worden.
- Gebruik weinig zeep, omdat het moeilijk is met een washand alle zeepresten weg te halen.
- Om nat worden van het gips te voorkomen, kunt u het gips bedekken met plastic.
- Om de haren van uw kind te wassen, kunt u uw kind op het aanrecht leggen. Let op dat uw kind niet kan vallen.
- Kinderen zijn niet dol op het wassen van de haren. Uw kind is het contact met het water niet gewend. Het helpt als u uw kind eerst met de handjes in het water laat spelen.

Controleren van de gipsbroek

Uw kind draagt de gipsbroek dag en nacht. Het kan vaak zelf nog niet goed aangeven of er iets pijn doet of knelt. Het is daarom verstandig om vaak te controleren of de broek goed zit.

Controleer:

- of het gips niet te strak zit en niet knelt.
- of de tenen mooi roze zijn.
- of de voeten niet te koud of te warm zijn.
- of de tenen kunnen bewegen.
- of de tenen niet dikker worden.
- of uw kind goed recht in het gips blijft liggen.
- of er geen scherpe randjes aan het gips zitten.

Denkt u dat er iets niet goed is of maakt u zich zorgen?

Neem dan contact op met de gipskamer.

Kleding

- Een kind in een gipsbroek kan geen gewone broeken dragen. Deze kunt u op maat maken of laten maken.
- Het is handig als de broek een sluiting in de zijnaad heeft of een sluiting aan de binnenkant van het been.
- U kunt ook gebruikmaken van een grotere maat broek.
- In de winter is het voor kinderen met een gipsbroek prettig om te grote sokken te dragen.

Voeding

- Kinderen in een gipsbroek bewegen minder dan normaal. Ze hebben daarom ook minder calorieën nodig.
- Geef uw kind verspreid over de dag kleinere porties eten.
- Geef uw kind geen voedingsmiddelen die winderigheid veroorzaken, zoals uien, bonen en erwten.

Darmkrampjes

Hoe jonger een kind, hoe minder last het lijkt te hebben van het gips. Behalve als uw baby last heeft van darmkrampjes. Uw kind kan met het gips de benen namelijk niet optrekken. Neem daarom na het voeden wat langer de tijd om uw kind te laten boeren. Wanneer de krampjes een probleem worden, neem dan contact op met de behandelend arts of het consultatiebureau.

Slapen

- Oudere kinderen met een gipsbroek krijgen soms andere slaapgewoonten. Ze kunnen bijvoorbeeld korter gaan slapen.
- Kramp, jeuk en het niet kunnen draaien zorgen soms voor verstoorde nachtrust.
- Met kussens kan uw kind prettiger liggen in bed.
- Sommige kinderen worden huilend wakker. Meestal hebben ze dan kramp. Masseren van de enkels en voeten kan helpen.
- Een kind in een gipsbroek heeft het vaak snel warm. Denk daaraan bij het toedekken van uw kind.

Drukplekken

- Op de billen, de onderrug en de stuit kunnen drukplekken ontstaan. Dit zijn rode plekken die komen door de druk van het gips op de huid.
- U kunt drukplekken voorkomen door de huid met een uitgeknepen washand en koud water te wassen, het liefst zonder zeep. Daarna smeert u de huid goed in met babyzalf.
- Het is goed om uw kind afwisselend op de buik en de rug te laten liggen.

Bewegen

- Na een tijdje kan een kind met een gipsbroek zich vaak omrollen.
- Als uw kind op de buik ligt, kan het proberen te 'tjgeren'.
- Soms gaat een kind staan met een gipsbroek. Dit mag u niet stimuleren, door bijvoorbeeld uw kind rechtop te zetten.

Tillen

- Een kind met een gipsbroek mag u niet onder de oksels optillen. U moet het lichaam altijd ondersteunen.
- Een kind in een gipsbroek is zwaar en moeilijk te tillen. Om rugklachten bij uzelf te voorkomen, is het belangrijk dat u uw kind optilt vanaf een goede hoogte.

- Maak de commode of aankleedtafel zo hoog mogelijk en verhoog ook de bodem van het bed en de box.

Rugligging - op schoot nemen

- Als uw kind op de rug ligt, leg dan een kussen of handdoekrol onder de benen. Hierdoor heeft uw kind minder last van het gips in de rug.
- Ook zwelling van de voeten kunt u zo voorkomen, omdat de benen hoger liggen.
- U mag uw kind gerust op schoot nemen, behalve als de behandelend arts u nadrukkelijk heeft verteld om dit niet te doen.

Spelen

- Kinderen gaan graag op ontdekkingstocht. Een rola of buikkarretje is hiervoor een handig hulpmiddel.
- Een buikkarretje is vooral geschikt voor kinderen vanaf negen maanden. Dit is de leeftijd waarop veel kinderen gaan kruipen.
- Een buikkarretje is gemakkelijk zelf te maken.
  - o Maak onder een plank drie zwenkwieltjes.
  - o Bekleed de plank met stof en een zachte (schuimrubber) onderlaag.
  - o Pas de grootte van de plank aan uw kind. Uw kind moet erop kunnen liggen en zich op de buik kunnen voortbewegen.
  - o Zorg voor ruimte om het hoofdje op te leggen.
  - o Maak het kind met riempjes of klittenbandjes vast. Zo voorkomt u dat uw kind van het buikkarretje afglijdt.
- Uw kind kan buiten op de grond spelen, op een vloerkleed of op gras. Uw kind ziet zo meer van de omgeving en het is ook een goede oefening voor de rugspieren.

VERVOER VAN UW KIND

Hoe u uw kind kunt vervoeren hangt af van de breedte van de gipsbroek. Ook de lengte van uw kind is belangrijk. Let u op de veiligheid.

- U kunt een gewone kinderwagen gebruiken. Eventueel opgevuld met kussens, zodat uw kind bovenop de bak ligt.
- Een tweelingwandelwagen. Maximaal 58 centimeter.
- Een tweelingwandelwagen met zitjes naast elkaar.
- Een op maat gemaakte bak op een kinderwagenonderstel. Deze is geschikt voor kinderen tot ongeveer twee jaar.
- Deze bak is ook te gebruiken in de auto. Op de achterbank of eventueel met ondersteuning tussen de voor- en achterbank. Uw kind moet dan een autogordel om of een tuigje.
- Een maxi-cosy kunt u opvullen met kussens.
- Een bolderkar is geschikt voor grotere kinderen of voor kinderen met een breed gips.

MEER INFORMATIE?

- Voor meer informatie over kinderen met een aangeboren heupafwijking kunt u terecht bij: Vereniging Afwijkende Heupontwikkeling. Voor het bestellen of huren van artikelen moet u lid worden van de vereniging. Zie www.heupafwijkingen.nl.
- Vereniging Afwijkende Heupontwikkeling
Oudstraat 2, 3404 HC IJsselstein
 0900-4387397
info@heupafwijkingen.nl
- Voor informatie over hulpmiddelen voor kinderen met heupdysplasie/ heupluxatie: www.kiekhypwear.nl.

VRAGEN

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel deze dan gerust. Uw arts of de medewerkers van de gipskamer geven u graag meer informatie.

GIPSKAMER TIEL

 0344-674293

van maandag tot en met vrijdag van 08.15 uur -16.45 uur

AANTEKENINGEN

Dotted lines for taking notes.

Heeft u nog vragen dan kunt u
altijd contact opnemen met ons:

 0344-674911
 info@zrt.nl
www.ziekenhuisrivierenland.nl

